

**Brevväxling mellan JJB Sjöstrand, hustrun Anna, svågern Arvid Söderbom med flera - under åren 1905 –1906, då JJB var nervsjuk och under flera månader vistades i Ulricehamn**

Den 21 maj 1905 från JJB Sjöstrand till en läkare, trol. en doktor Eurén: *Herr Doktor! Mitt tack för i går! – Jag har själf aldrig misstänkt att någon allvarsammare åkomma skulle kunna vara tillfinnandes i hjärtpartiet af min stackars tämligen skrala kroppshydd. Däremot hafva läkare gjort väsen af mitt hjärta, utan att jag själf gjort mig en affär däraf. Så blef jag t.ex. ”kronvrak”, emedan mönstringsläkaren ansåg att jag hade hjärtfel. När jag tänker efter, så är det möjligt att åtskilligt, som jag under årens lopp känt af kroppsvedermöda, tyder just på hvad Doktorn kallade ett skrabbigt hjärta. 1885 t.ex. var jag i det närmaste totalt förbi af ängslan och en kväljande orosfullhet --- jag antog att en hela fysikens nesättning hade orsakats af att jag klämde till med att sköta ett pastorat på två socknar, mellan hvars kyrkor är 1  $\frac{3}{4}$  mil och i hvilka kyrkor jag predikade hvarje helgdag. Det gällde ock att hösten 1884 hålla husförhören i båda socknarna. - - Högaktningsfullt John B. Sjöstrand*

Den 9/12 1905 från Arvid Söderbom till system Anna: *Sänder här ett recept på bröstdroppar. Det gläder mig för Johns skull att en så skicklig läkare som Dr Eurén är, har konstaterat att det ej är något hjertfel. Säg John att de der känningarna öfver hjertat mycket väl kan komma från det der arbetet, i det att en muskelfiber eller något dylikt brustit.*

Den 13/2 1906 från JJB Sjöstrand till svågern Arvid Söderbom: *Jag har dag och natt kamp att undertrycka den fysiska ängslan som särskildt stundvis vill taga öfverhand. Jag behöfde en lifmedikus, som ständigt vore till handa. Måtte Gud förbarma sig öfver oss, att vi ej gå under! Äfven Annas hälsa är ej densamma. De ekonomiska förhållandena plåga oss icke håller litet. Omöjligt är det att få namn, som förr, till nya lån till betalning af växlar. Från fem burgna präster, till hvilka jag skrifvit om borgen på 1000 kr., har nekande svar ingått. Det är inte ens hjälpt med att knallarna lämna en tålmodig kredit och om de inte gjorde det, så skulle vi ofta vara i saknad af det nödvändiga, när kassan ibland är totalt utlänsad, och ändock lefva vi lika änkelt som en arbetare, kläda oss sämre, åka sämre än den fattigaste bonde samt hafva aldrig några depenser på främmande. På det hela taget må vi sämre psykiskt, fysiskt och ekonomiskt nu än som komministerfolk, i synnerhet som jag förlorade ditt namn, hvilket alltid var mitt bästa stöd. Ack, de stackars pojkar Martin, Janne och Gustaf (Söderbom, Annas och Arvids bröder) hvilka ruinerade sina föräldrar och bragte oss alla i sämre omständigheter (Arvid Söderbom fick gå i konkurs för brödernas skulder, se Olofs memoarer)! Konkursauktionen efter morfars konkurs (Johan Peter Söderbom, 1830-1904) och därmed förenade omständigheter glömmar jag aldrig. det var ohyggligt. Den arme gubben!*

Sommaren 1906 företar JJB en resa till Värmland till en ”helbrägdagörare”.

Den 24/7 1906 från Johns syster Sara (född 1846) till Anna Sjöstrand. *John skref att han tänkte resa till Värmland, därför adresserar jag detta bref till Anna. Med posten den 20 fick jag en hel bref och gratulationskort, bl.a. från Josefine Hermanson, hvilken som namnsdagsgåfva sände underrättelsen att vår ansökan till Pauvres-Honteux-asylen blifvit*

*antagen, och att vi sålunda få vårt ålderdomshem där. Varma hälsningar från Maria och mig, tillgivna syster Sara. Både dag och natt tänker jag på eder anropande Gud att Han för Jesu skull må hjälpa Eder.*

Den 24/7 1906 från JJB på resa till Värmland, i Laxå, till Anna: *Obehagligt är ju att jag ännu icke vet, om Boltzius (något slags religiös "helbrägdagörare" eller "helare", som JJB läst om i en tidning) finnes i Skåre. Kanske var det dåraktigt att lita blott på en tidningsnotis. Herren hjälpe till det bästa.*

Samma dag från Karlstad. Boltzius är i Skåre. Jag reste direkt ut dit i kväll och han satt på trappan, en gammal ganska ful gubbe med hängande underläpp. Hur det nu för öfrigt blir, så var det ju bra att gubben fanns. 'Är ni predikant', frågade han. 'Jag är präst', svarade jag. - Senast fredag afton 8,15 är jag i Jönköping.

Den 25/7 1906 från JJB i Skåre till Anna. Jag kom hit i dag igen kl. 8,30 f.m. och blef af B. med olja rikligen smord kl. 6 e.m. Han har under dagens lopp ingalunda uppmuntrat mig. Tvärtom. Jag har mest tigit gentemot honom, understundom samtalat med andra närvarande. Slutligen frågade han mig, om jag hade tro till hälsa. Då svarade jag fort och bestämdt: 'Jag tror, jag tror.' Gubben sa 'då: 'Det är bäst att gå in då' Öfverkroppen afkläddes naken, hvarpå han först under bön lade på händerna och svettedukar samt därpå alltjemt bedjande smorde bröst, rygg, nacke och hufvud med olja. Sedan var det som något tvingat till djupa andningar, ben- och armrörelser och kroppsböjningar och samtidigt förnams en behaglig känsla af kraft, ledighet och mjukhet. Så skönt har icke känts att andas på månader.

Den 10/8 1906 från Arvid Söderbom till JJB. Neurastenien kan komma till utbrott helt plötsligt. Din hade börjat redan, när jag var hos Eder förra årets pingst. Det är en sjukdom, man bör bedja Gud bevara sig ifrån. Du är sjuk och har en besvärlig sjukdom. Hvad jag tror att du tål, det är en hastig afrifning med våt handduk hvarje morgon. - Då vi under denna månaden äro på resande fot, är det väl bäst, att du kommer, när Annas resa (= förlossning av Arvid) är öfver. Den går nog bra. - Sjukbetyg närslutes.

Några dagar därefter reser JJB till svågern Arvid i Ulricehamn.

Den 14/8 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Allt hitintills har Herren hulptit! Barnen bådo i går afton högt och förtroendefullt: Gif Far en god sömn så att han i morgon känner sig bättre, gif Far helsa så att han snart kommer hem. I går var bref från Arvid och från din bror Gustaf och min bror Gustaf. Olle är välkommen till Linköping den 28 dennes. Många hjertearma hälsningar från oss alla till dig, käre John. Din tillgifna Anna

Den 16/8 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Vi glädja oss mycket åt att du sofvit godt om nätterna. Det var en märkvärdig skickelse att du skulle komma i apotekaren Thavenii hem, där du säkert trives mycket bättre än hvad du hade gjort hos Arvid. Här går allt som vanligt, fastän allt nog kännes litet besynnerligt att just nu vara ensam med hela den här stora barnaskaran (11 barn och höggravid). Vi tro och bedja att Gud hjälper oss igenom, och sen när tiden är gånge är allt svårt glömt. - I morse kl. 5 reste Bertil (14 år) och Olle (12 år) till staden för att hemta en telefonarbetare. I går var disponenten sjelf uppe med bud från dig.

*Telefonen kommer nog att sättas in i yttre rumet. Brita (4 år) undrar mycket på att far skall vara borta så länge. Barnen äro färdiga att gå i skolan. Många kära helsningar från oss alla!  
Din tillgifna Anna*

*Den 19/8 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Eva (13 år) och Kerstin (9 år) äro i slöjd. Bertil, Birger (8 år) och Nils (10 år) äro i staden för att styra om pojkarnas strumpor. samt Bertils klocka. Smöret betala vi icke, men pengarna smälta ihop. Till Bertils resa har jag nog pengar, men huru det går med Olle vet jag ej. I går var Pelle (2 år) litet dålig, i dag är han åter kry igen. Brita ligger emellanåt i dag. I torsdags qväll kom brevkort från Vexjö om beviljad tjänstledighet. I Vexjöbladet och Jönköpingsposten har allt äfven stått. Brita ligger på din soffa och säger till Sture (5 år): Bed Jesus att jag blir bra och att Far snart blir frisk.*

*Den 20/8 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Jag hoppas att då detta bref är hos dig, så är lilla Märta kommen till världen (det blev en liten Arvid samma dag). Redan i lördags morgon började jag känna mej litet dålig, men jag sade ingenting förrän i går vid 4-tiden, då jag bad Kerstin köra efter fru Friberg.*

*Den 24/8 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. Käraste Anna! Så är väl då pojken döpt och har fått namn. – Tacka Elsa (16 år), Nils och Kerstin för deras bref, lilla Brita icke förglömmades. Elsa frågade särskildt om mitt hufvud. Ja, det är icke helbrädda, det märks. Det tål intet. Hugnesamt att Brita tycker så bra om både lillebror och äpplena. Vi hafva all anledning tacka Gud för: 1) att du väl genomgått din förlossning, 2) att pojken är välskapad, 3) att vi äro omgifna av många goda bedjande vänner, 4) att Gud icke öfvergifvit oss utan tvärtom vill ha oss närmare sig, 5) att vi ha vårt dagliga bröd, 6) att jag är något bättre, 7) att evig frälsning står oss till buds. Din ömt tillgifne John*

*Den 25/8 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. Just nu slöts samtalet med Elsa. Det måste ändock erkännas, att det är en stor förnöjelse, värd pänningar, att kunna få några minuter samtala med sina närmaste. – Jag hoppas Elsa rätt uppfattade, att Olle om tisdag får sällskap med fröken Rignell. – Gustaf i Linköping har lofvat ytterligare 75 kr. till Sara, och dessa 75 kr. har Sara lofvat offra såsom två månaders inackorderingsavgift för Elsa. Skulle arbetet i hemmet bli för svårt, måste man söka få fatt i någon lämplig hjälp. Lef väl! Akta dig väl! Stig ej upp i otid!*

*Den 27/8 1906 från Arvid Söderbom till systemn Anna. Af telefonmeddelandena har du reda på att John är bättre, måste man säga. Oron är ju nästan totalt försvunnen, sömnen oklanderlig och aptiten god. Han är tjock och fet, glad och språksam, skämtsam med ibland. Men han behöfver lång hvila, för att icke besvärligheterna skola komma tillbaka. Du har väl ej hört något om Gertruds (brodern Jannes dotter) bröllop. Det var, med Jannes sjelf, 48 middagsgäster. Vi åto ute i en stor löfsal, dekorerad med flaggor. Ett ståtligt, präktigt bröllop i alla afseenden.*

*Den 28/8 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. I telefon hörde jag en hviskning af Elsa: 'Han frågar om mor är uppe än?' För all del var försiktig. – Jag känner mig klenare än jag*

var före Bolzii-resan. Arvid tror nog att jag är bättre. Min mage är så otreflig se'n jag kom till Arvids. Det är som dieten och matordningen icke passade honom. Elsa torde du under alla omständigheter icke böra släppa ifrån dig. Hon är ett godt stöd, en varm bedjerska och ömt hjärta samt så gammal att man kan dela sin smärta med henne. – Gerda (Arvids fru) är betydligt snällare och trefligare än jag trott. – Den som vore Er så nära, att ni kunde komma till mig ibland. Det har varit rart att få höra barnen i telefon, inte minst lilla Brita. – Arvids tid är så sönderplottad, att han har egentligen ingen tid för mig. När du blir stark nog, torde du sköta mig bäst. Därför är det af vikt, att Elsa blir hemma, så att du får tid och förmåga att egna dig helt åt mig.

Den 29/8 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Hvad otron kan bli hårdt straffad. Hade jag haft tillit till Gud, hade jag sluppit denna Ulricehamnsfångenskap. Tro på Gud är en dyrbar ägendom. – Att slippa tjänstgöra i Barnarp har jag egentligen intet emot, ty nu åtminstone synes mig otroligt, att icke hela Barnarp med all dess färd för all framtid blir mig tämligen odrägligt. Att här också är förtvifladt tråkigt är ju klart för en hvar. En glad människa kan jag väl för öfrigt aldrig mer bli någonstades. Skeppsbrottet är tämligen fullständigt. Thavenius arbetade oförtrutet under den halfannna vecka jag var under hans tak, att få mig fram till frid, tröst och glädje i Gud. Hälsa barnen! Din John*

Den 29/8 1906 från Anna till John i Ulricehamn. *I dag sitter jag uppe och känner mig ganska kry. Elsa skall nu sköta lille pojken om nätterna. Han är rätt snäll, i natt var han blott vaken en gång. Ack, vi glädja oss så mycket åt att du är bättre.*

Den 30/8 1906 från Elsa till JJB i Ulricehamn. *Jag sköter lille Arvid, som är ganska snäll både natt och dag. – I dag hafva vi tagit ned sötäpplena, ty i går hade vi påhälsningar af pojkar, som ruskade ned många utaf dem. Nu är vår hafre inkörd. – I onsdags skickade vi af fars kragnar. Många kära hälsningar Fars tillgifna Elsa*

Den 3/9 1906 från svåger Arvid i Ulricehamn till system Anna: *Allt godt och bra. John sover i allmänhet utmärkt, har god aptit, tycker nog det är litet besvärligt att ligga ständigt. Någon gång har han känning af sina nerver, men det går snart öfver. När ni nu skrifver få ni inte alls skriva och säga, att ni längta efter honom. Då börjar han sjelf vilja hem, en sak som han på inga villkor får, om han skall bli frisk.*

Den 4/9 1906 från John i Ulricehamn till Anna. *Som det är den för mig tillåtna skrifdagen i dag, så sänder jag härmed några rader och underrättar, att jag i dag flyttat tillbaka till Thavenius, hvarest jag triffes mycket bättre. I dag är jag ock något bättre; annars har jag lidit af den där otäcka oron med därtill hörande hufvud- och hjärtsvårigheter samt kroppshetta. Från Bertil har jag haft bref i dag. Från Olle hade jag bref i går. Senare samma dag. Nyss gick Arvid. han har intet emot din resa hit. Jag föreslog jag skulle få följa med hem om lördag. det ville han ej gå med på. Här i Ulricehamn kan jag icke vara längre, ty jag kan icke hänga på Thavenius längre och hos Arvid blir jag totalt förstörd.*

Den 5/9 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Tack för i dag erhållna bref från dig och Birger! Tänk att Birger (8 år) kann skriva så pass redan! Duktig gosse!. Jag har nu en hel vecka legat mellan lakan oafbrutet. Man säger, att jag börjar bli fet. Jag väger 58,6 kg. – Det*

var ju bra, att Lykanders blefvo faddrar till pojken. – Huru är det egentligen med dig? Har det tagit denna gång värre än föregående gånger? – Kragarna äro lyckligt framkomna. Tack! Hvila dig nu grundligt och låt flickorna styra om så mycket som möjligt, och affärerna sköter Lykander.

Den 9/9 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. Käraste min Anna! Det skulle vara nöjsamt att få se lille Adam (ibland kallad Uno, född 1905) börja sköta sig själf genom sina försök att stå och gå! - Naturligtvis äger du ordna med ein kyrktagning huru du vill. Det är viktigt Men akta dig för för mycket kaffe samt för förkylning! Arvid säger att numera förekommer neurasti mycket bland allmogen på landet, och orsaken är kaffet. – Jag medger att det var litet försmädligt för Arvid, att jag ej ville bli där. De försökte nog rätta sig efter mig så småningom, då jag däremot här hos Thavenius blir passad och omhuldad så att jag slipper tänka på någonting. Ja, jag blir skött så utmärkt med diet och allt, att det vore oss omöjligt åstadkomma liknande hemma. – Omhulda gamla Stina i fattigstugan allt hvad ni kan! – Jag undrar så mycket, om och när du kommer hit.

Den 11/9 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. Käraste min Anna! Ny ansökan om tjänstledighet på ytterligare en månad afgick i går. – Arvid synes nu, visserligen ej på religiös grund, men på vetenskaplig, att, om jag vidhållit i tron, utan andra läkeprocedurer, hvad jag ansåg mig vunnit genom Bolzius, så hade jag, om än under mycken kamp, tillkämpat mig seger öfver min sjukdom genom trons inverkan på nervlifvet.

Nästa dag. I dag har jag fått brev från Bertil. – Huru har det gått med köks- och kokspis-historien? Det måtte väl ej vara något eldfarligt! – Har ni fått fatt i några lingon? Här äro de sällsynta och ganska dyra. – Om söndag är det G. och A. Thavenius bröllopsdag. Hvad skall man hitta på för en uppmärksamhetsåtgärd? – Männe äpplena i trädgården fara illa af nattfrost? – Jag väger nu 59,3 kg. Jag ökar i vikt ett hekto pr dag. Många innerliga hälsningar!

Den 13/9 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. För en stund se'n var Lykander här. (Han hjälpte Anna med familjens affärer, då JJB var hemifrån.) Vår kassa är 25 öre, jag kom mig ej för att bedja Lykander om några pengar. - (Ang. bakugnen:) Något eldfarligt är det väl ej. Det har ju rukit så hela våren och sommaren. – Några lingon ha vi ej fått, de äro så rysligt dyra i år. Den fattige får i år försaka dem. - Vid äpplenedtagningen få vi väl försöka reda oss sjelfva. Lykander har så brådtom. Det lilla trädet som står bredvid jasminbusken är riktigt fröjd att se på. Det liknar ju oss – rikt på afkomma. På det stora trädet åt kökssidan till, med de rödgröna juläpplena, sitta äpplena så tätt att man knappast kan se ett enda löf. – Lille pojken sofver bra om nätterna. – Hvarifrån skall jag få tyg till pojkabyxor, både Nisses och Birgers äro trasiga? Jag har icke fått (tillbaka) någon företagsam arbetslust, tiden går och jag utträttar knappast någonting.

Den 13/9 1906 från JJB i Ulricehamn till dottern Eva. Min lilla rara snälla Eva! Tack för i dag erhållna brefvet! Tacka lilla Brita med, det var mycket nöjsamt med hennes lilla trefliga bref. Ja, nog blir jag utmärkt passad här. Jag har min alldeles särskilda uppasserska, apoteksdrängen Stenbergs hustru, som bor i samma gårdsbyggnad, i hvilken jag har min

*mycket trefliga dupplett. Jag funderar mycket på om jag icke likaväl skulle kunna ligga hemma och sköta mig. Egentligen är det blott ett som afhåller mig, nämligen den bedröfliga otrefnadens dagar, som tyvärr fallit öfver hela Barnarp. - Nu när Elsa sträfvat med pojken, bör hon icke drifva läsningen så att hon öfveranstänger sig. Nils bör emellertid vara så flitig som anses tillbörligt. Han bör tänka på sin framtid. - Omvexlande sällskap saknar jag icke. Här afläggas besök af predikanter, snickare, fruar och många slags folk. Anna och Gottfrid Thavenius besöka mig alltid en à 2 ggr om dagen. Din älskande fader J.B. S-d*

*Den 15/9 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. Min älskade Anna! Det var ju förtjusande roligt att få höra din kära stämma. Du telefonerar ju fullt ut lika bra som någon annan, men jag vet ju väl huru svårt jag hade öfvervinna oron vid första telefoneringen. Det var hjärtans väl att jag lyckades besluta mig för att bryta doktors bud (att inte gå upp och ringa), ty annars hade jag legat och plågat mig här i dagar öfver att du inte hade mer än 25 öre. Medan jag var uppe, passade jag på att väga mig till 60 kg. - När äpplena skola tagas ner, så var icke du med på sådant sätt, att du skadar dig.*

*Den 19/9 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Icke blott Arvid utan också doktor Motell, Palmberg, fru Thavenius m.fl. råda dig till fortsatt liggning och att du skall stanna länge i Ulricehamn.*

*Anna gör ett besök hos JJB i Ulricehamn.*

*Den 2/10 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Vår resa gick i allt lyckosamt. Elsa, Nils och Sture mötte med Docka vid stationen. Vill du helsa så mycket och tacka Apotekaren och hans kära Anna för vår vistelse i deras hem. Jag känner mig nu så lugn för dig. - Adams bula i hufuvudet har brustit i idag. Brita och Sture ha i dag haft förtjusande roligt. - Petter har varit i staden med potatis, både i går och i dag. Han har då tingat bort 60 tunnor. - Det gjorde mig något litet ondt att du missaktade Arvid och hela hans hem. Gerda var synnerligen vänlig mot oss, Arvid kanske öfveranstängd och i följd deraf litet retlig.*

*Den 6 oktober 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Ifall vi hinna styra om en låda äpplen i dag, har jag tänkt göra det. - Jo, jag måste tala om för dig att i söndags gingo omkring 40 personer till nattvarden.*

*Den 8 oktober 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. I dag har jag tagit en timmas maklig promenad och mådde synnerligen väl därpå.*

*Den 8 oktober 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Jag känner mig oduglig som tröstarinna, sjuksköterska m.m., ja förresten till allting. Jag har under alla dessa åren suttit såsom ingrodd och bara skött småbarn, jag känner mig därför så bortkommen. och oduglig. Fröken Nordborg tycktes låta påskina att man icke har rätt att skaffa så många barn till världen. Hade man visst att man skulle blifva medel till att så många lif blifvit till, hade man nog aldrig gift sig, helst som man icke hade någon trånad derefter. Emellertid har man fått, får och kommer nog att få höra många speord af alla slags menniskor för den rikliga afkomman.*

Den 10/10 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Tack för bref och låda! Jag har fått rock, kalsonger och tröja samt päron. - Huru kan du säga att du är oduglig till allt? Tvärtom skulle flertalet kvinnor uppgått i ilska öfver det försakande, arbetsamma lif du fått och får föra. Vi tacka Gud, både jag och barnen, för hvad han gifvit oss i dig. Att barnen äro många är icke att sörja öfver. Jag glädes öfver dem alla och aktar dem såsom Guds gåfva till oss. För öfrigt lydde det första bud Gud gaf menniskorna så: 'Varen fruktsamma, föröken eder och uppfyllen jorden.' Nej, låtom oss tacka Gud för våra rara, älskade barn. När Gud gjort mig frisk, vill jag mot mina älskade, dyrbara barn vara en kärleksfullare far än hittills och äfven dig, Anna lilla, vill jag söka bevisa litet mera kärlek än du kanske hittills fått. Din ömt och hjärtvarmt älskande John*

Den 12/10 1906 från Elsa till JJB i Ulricehamn. *I dag har det ringt på telefonen 3 gånger. Den tredje ringningen var ju från Far. Mor har genom herr Lykander öfverlämnat växeln till Mattson. I går skickade vi 25 kronor till fastrarna, ty Bertil skref och bad i sitt sista bref, att han skulle få pengar till sin terminsafgift. Vi ha tagit upp alla våra grönsaker. Jag tänker vi fingo en hel tunna morötter och 61 kålhufvud. Petter har i kväll slaktat får, mor har af honom beställt ett helt får, som vi skola moja oss med. - I natt skall Betty ha Arvid, hon och jag ha honom hvarannan natt nu. Eva har Adam (Uno) om nätterna, han är mycket snäll och sällan vaken om nätterna.*

*Nästa dag. I dag äro Eva och Kerstin i slöjden, mor skall baka rågbröd. Nils trakterar oss ofta på fin musik af ett munspel, som han i går köpte sig på marknaden. Mor har i dag satt in många blommor, som ännu äro vackra, t.ex. astrar, löfkojor och flocks.*

Den 14/10 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. *I dag ha Brita, Nisse, Birger och jag varit i kyrkan. Jag frös om fötterna, de ha icke ännu börjat elda. - Några husförhör äro icke ännu lysta. mantalsskrifningen är den 30 november.*

Den 16/10 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. (Han har flyttat tillbaka till svågern Arvid.) *I dag var riktigt mycket bättre än förra veckan. Arvid hyser godt hopp om att det icke är fråga om återfall i sjukdomen. Ni ha väl nu träffat herrskapet Thavenius, som helt hastigt beslöto sig för en Barnarpsfärd.*

Den 17/10 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Det var ytterst förhastat och vid olämplig tid att företaga omflyttningen (till Arvids) i lördags. Ehuru Thavenius och fru bemötte mig med all vänlighet mäktade de dock icke afstyra att jag efter en tröttande dag begaf mig ut i regn och mörker för att gå till Arvids.*

Den 19/10 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. *Ledsamt att försämring inträdde, just då du fått riktigt känna dig bättre. - Nu har jag varit ute och talat med Petter om stadsbud. Vi äro mjöllösa. - I dag har Nisse fått upptuktelse af Elsa, hon klädde honom rätt bastant.*

Den 21/10 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Älskade min Anna! Huru länge skall det dröja, innan vi åter få vara tillsammans?! Jag är så stel och öm i alla muskler och ledamöter. Därtill kommer grämseln öfver den sjelfförvållade försämringen, då ju rätta sättet hade varit att antingen bli kvar till Thavenius eller ock flytta till Arvids först på måndag f.m., då den*

befarade sängklädsfukten borde varit uttagen. Bäst synes det ha varit, om de aldrig funnits (han menar Arvid med familj). Till apotekarens kan jag ej vidare återgå. Då nu emellertid gång på gång visat sig att bortovaro ej bringar bättre resultat än hemmavaro och man ju fullkomligt känner läkekonstens resurser i detta sjukdomselände, så undrar jag, om det icke vore bättre, att jag ju förr desto bättre fraktades hem. Skötsel i hemmet från början hade bestämt varit bättre. Hela Ulricehamnsresan var en olycka. – Tåla Elsa och Eva vid att skära hackelse? Glöm ej att använda telefonen!

Den 27/10 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. Af anteckningarna å närslutna lapp ser de att det icke är mycket kvar af höstuppbörden i Barnarp och Månsarp. (Hon skriver en del om olika växlar som måste skötas.) Hvarifrån taga pengar till riksbankslånen? Slagtaren Sven Svensson vill ha pengar 40 kr. Ja, pengarna gör en hufvudyr, jag tror jag vill blifva socialist. Men strunt i det, kommer dag, så kommer råd. Ja, Gud hjelpe oss väl igenom denna världen. Har Gud skapat oss och alla våra barn, så får han väl också vara så god och gifva oss vårt nödortftiga dagliga bröd. Jag skulle vara nöjd, om jag kunde få affärerna så ställda att jag kunde göra alla uppköp kontant, så att hela lönen sluppe att vara uppäten i förväg. – Elsa och Eva hålla nu på att bada. Brita ligger i sin säng och ser på. Alla de andra barnen sofva. En del pojkar springa utanför och knacka på fönstren. Godt så länge de nöja sig med att dörrknacka. Värre ha de haft det som fått stenar inkastade till sig.

Den 31/10 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. I söndags voro de 7 äldsta barnen hos Lykander på kaffe. – I dag har jag haft brev från Olle. Han tycks vara vid godt humör. Han berättar bl.a. att Sten och han varit i någon skog för att skjuta ekorrar. – Från Bertil hade Elsa bref i går. Brita sitter här brefvid mig och ritar gubbar. Kerstin skriker för tandvärk. Det går öfver förväntan bra att reda sig med blott en tjenarinna, men Eva hinner icke läsa något. Nu glädja vi oss åt att du kommer hem till nästa vecka. Men res icke hem för tidigt för vår skull.- I dessa dagar skall jag resa till skomakaren med pojkarna, de äro nu så trasiga om fötterna.

Den 2/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. Visst förefaller det mina ögon, som om hela denna Ulricehamnsvistelse vore alldeles bortkastad. Min nerfåkomma har icke blifvit botad. Däremot har genom liggkuren alla organ gjorts så ömtåliga och försvagade, att jag som kunde springa uppför backar i somras, nu ej kan, utan att få andan i halsen och brännande hjärklappning, gå ett litet stycke, hvarefter det blir liggning och liggning, hetta och oro och dålig sömn. Ack, hvad edra hjärtan såväl som mitt måste svida af det gång på gång svikna hoppet att få vara tillsammans. (Han kan inte resa hem nu som han sagt i förra brevet.) – Vi ha i dag börjat med arsenikvatten och uppskört med benen samt tagit den första fotafrifningen. – Beträffande Olles och Stens ekorrskjutande har Märta (Arvids fru Gerdas syster, i vars hem i Linköping systersonen Sten Söderbom vistades) i dag tillsänts bref från Gerda med uttalad önskan att Sten och Olle må afhållas från färden med bössor eller i bössmäns sällskap. – Beträffande galoschhistorien så bergar jag mig icke bra länge till i de små sommargaloscherna. Antingen måste jag köpa mig ett par andra och då räcker icke respengarna. Blir det snö, kommer jag väl ingenstans utan snowboots.(!) – Jag har frid med Gud men smakar icke mycket af den Guds frid som öfvergår allt förstånd. Ack, ännu älskas nog icke Gud af mig så högt som jag älskar min hustru och mina barn.

Den 4/11 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. *Du har för dålig tro. Då Arvid säger att du är bättre och att nyttan af din Ulricehamnsvistelse kommer efteråt, skall du hoppas och visa tro att det bliver så som han säger. En frisk själ i en frisk kropp önska vi att du skall få. – I går voro Elsa, Eva, Kerstin, Brita, Sture och Betty i missionshuset (på försäljning). Jag skickade med dem en liten korg äpplen och ett dussin af näsdukar. De fästade på tårtor, äpplen och ostkakor. – Nu till veckan äro alla husförhören utlysta. – I fredags var muraren här och tittade på bakugnen. Petter har lofvat att styra om nytt brunnskar. – Din mustaschkam kunna vi efter mycket sökande icke hitta. – Äpplena som ligga underst äro ämnade till Dagnys julgran. Barnen äta och fröjdas åt äpplena, sjelf äter jag sällan något. Jag har hackat jordgubbarna och buskarna rena från ogräs och omgrävt alla landen nere i trädgården. Nu borde vi ock göra alla gångarna rena.*

Den 6/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Gerda och Dagny be hälsa och tacka för frukten. Nu först ett ord om affärer (två sidor om lån, växlar och andra affärer). Du får inte arbeta för hårdt i trädgården. Har Petter gjort ut sina fem dagsverken för året? – Hvad mitt hälsotillstånd beträffar, så har Arvid i dag erkänt, att det aldrig varit sämre men att han icke har skäl antaga annat än godt slutresultat. Han tror, att Gud skall göra mig helbrädda. Detsamma trodde G. och A. Thavenius, som i dag besökt mig. – Ack, hvad jag längtar efter eder. Det enda som torde vara att vänta på är att se hvad resultat hypnotismen kan ha! Ha ni mod därhemma att taga emot mig sämre än jag reste och bära min nöd med mig?*

Den 7/11 1906 från Anna till JJB i Ulricehamn. *Det känns orosfullt och svårt att veta dig vara så plågad, men vi veta att Gud är mäktig hjälpa när nöden är som störst. Kunde den här försämringen bero på omflyttningen? Hvad väger du nu? Hvarför längtar du efter oss? Du har det mycket bättre hos Arvids. I våras och somras hade du icke någon ro eller något sällskap af oss, du sökte blott då sällskap utomhus. Visst ha vi mod att taga emot dig, hurudan du än kommer. Nog blir det mera än en tåreflod, men det får du icke fästa dig vid. – Uno går nu rätt bra, vågar sig ensam öfver hela golvet. – Nu är Spånbergarnas grafplats omhändertagen med ett staket, som är prisbelönt med guldmedalj vid Norrköpingsutställningen. – Ack att jag kunde skriva något tröstefullt till dig! Jag känner mig så oduglig, om jag ändå kunde sköta dig så bra som Anna T. skulle kunna göra. Jag får bedja om vishet och förstånd att hädanefter kunna vara dig till mer glädje och nytta än jag hittills varit. Men se alla dessa barnen ha hängt efter mig som iglar. Blifva de nu blott goda och välartade, så få vi ju tro att de äro en Guds gåfva.*

Den 7/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Jag har sport ditt telefonerande med Arvid i dag. Det var klokt af dig att låta Arvid stilla din oro. Nu har jag haft 2 läkare och 2 ställen att flytta emellan och så är jag sju gånger sämre än jag någonsin var hemma. Men Gud har väl velat så för att han fann det nödvändigt för ens fostran. – På din födelsedag i morgon önskar jag, att vi snart måtte bli i glädje förenade i vårt goda hem med alla våra kära små barn. Min hemlängtan är outhärlig. Jag helt enkelt orkar inte vara uppe och ligga är lika outhärligt. – Må vi tacka Gud hvarje dag för att det är som det är. Vi kunde ju ha det mycket värre. Eder lidande John*

Den 8/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *I vänstra sidan, vänster om hjärttrakten, känns bränning i en linie ända uppifrån hjärthöjden och ned till magen och i den linien alstras hjärtklappning där och i hela kroppen vid minsta rörelse. Så nedstämd och eländig har jag håller aldrig varit. Men det vet man ju, att därest Guds vilja är, att hela går det. Oupphörligen plågas jag af de tre farhågortna, att bli ständigt otjänbar, bli till förståndet omtöcknad eller rent af duka under. Gud vill blott lära oss tålamod, hopp och uthållighet, där allt synes förgäfvat. När jag är riktigt sjuk, har jag glädje af ingen men plågar alla. På samma gång bäfvar jag att vara ensam. Jag har en förnimmelse som om jag skulle explodera.*

Den 10/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Att söka trösta mig är som ösa vatten i ett såll, såvida icke försäkran kan gifvas om återställelse och snar hemresa. Att Arvid i själfva verket har stor medömkan med mig är otvifvelaktigt, men dels är han så förfärligt upptagen, dels anser han nog lönlöst att syssla med mig vidare än när nödvändig behandling kräfer det. Gerda som har öfverflöd på tid, tar däremot mycket notis om mig och passar mig vänligt och tåligt.- Mina ögon och ansiktsuttryck vittna att jag är en olycklig människa, som gärna kunde blifvit hemma, ty så svårt hade jag det aldrig hemma. som här. Jag dömer mig ock feg och ömklig som på en läkares råd reste ifrån min stackars hustru och barn just då de behöft mig bäst hemma. – I dag har jag kunnat läsa litet. Jag har näml. för ovanlighetens skull läst en roman. – Arvid vidhåller att jag kan resa hem, när som helst trots den svåra nervösa hjärtklappningen. Jag förvånar mig öfver Arvid, att han såsom läkare kunde föreslå mig att komma till sig tillbaka, då han visste, att han icke hade hvarken en ordentlig säng eller sängkläder att lägga mig uti. Hade han varit rätt ödmjuk och klok hade han rådt mig stanna kvar hos Thavenius till min hemresa.*

Den 11/11 1906 från Elsa till JJB i Ulricehamn. *I dag är det härligt väder, solen skiner vackert. Domherrar i mängd hoppa omkring, ekorror springa upp och ned för lönnarnas stammar. Johan i Skäggebo har nu lagat vårt dasslås, så att vi kunna ha dörren stängd och låst. Om kvällarna taga vi in nyckeln i köket. – I dag ha Nils, Sture och Brita varit ensamma uppe på rummet och lågo på knä och bådo om fars hälsa. Ja, far blir alldeles säkert frisk, fast det kanske tar tid.*

Den 13/11 1906 från Eva till JJB i Ulricehamn. *Mor, Nils, Brita, Sture och Pälle äro ute och köra bort det sista löfvet från trädgården. I denna veckan får jag en ny klädning af mor. Brita, Per och Uno hafva fått nya. – I går hade vi storstädning i våra 6 rum och kök. - Jag törs ej svara i telefon. Mor sitter och syr knappar i nya förkläden åt Sture, Brita och Per. Uno är rätt snäll, han går rätt bra men håller sig hellre i möblerna och går rummen rundt. Nils har varit och huggit en julgran nu. De kläda den med märken som de klippt ut i tidningar. De leka redan jul, de hafva redan lagat till åtskilligt med julklappar, men det är ju bara skräp. – Får Birger köpa ett kort? Småskolebarnen hafva fotograferat sig. Det kostar 1,25.*

Den 13/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *Hälsa flickorna och tacka så mycket för deras välkomna bref. I dag skulle jag liksom vara litet bättre.*

Den 18/11 1906 från JJB i Ulricehamn till Anna. *I dag har jag varit 1½ timma i missionshuset och hört evangelisten Ekman från Huskvarna. Tänk, det var den andra gången jag på 13 veckor varit i en andlig samlingslokal! Om onsdag reser Ekman hem. Jag finge då trefligt sällskap med honom ända till Jönköping. För det fall att jag får resa hem om onsdag, behöver endast Docka och vår gamle ..?.. möta. Kan du köra själv är det så mycket trefligare. Tag Nils eller någon annan hjälpare eller hjälperska med dig, så att min kappa kan läggas in i första klass väntsal en stund, innan jag skall taga henne på mig. Hjärtliga hälsningar om snart gladt återseende. Din ömt tillgifne John*